

Sessió participativa de reflexió

**BTT i camins:
cap a una conservació adequada
i una bona convivència entre usuaris**

Vielha, 9 d'octubre de 2024

INFORME DE RESULTATS

REDACCIÓ INFORME
Xavi Basora,
Secretaria Tècnica de la Taula de Camins

PRESENTACIÓ I OBJECTIUS

La bicicleta de muntanya (coneguda com a BTT) té més de 30 anys d'existència i les activitats que hi estan vinculades han esdevingut un sector consolidat, amb una especial incidència a les zones de muntanya d'arreu del món. Es tracta d'un sector ric i divers que segueix creixent i evolucionant amb l'aparició de models de BTT elèctrica.

La Taula de Camins de l'Alt Pirineu i Aran, òrgan participatiu de l'IDAPA en aquesta matèria, promou des de fa anys la conservació i promoció dels camins pirinencs i l'ús respectuós d'aquesta infraestructura clau. En els darrers anys, diversos membres de la Taula de Camins han expressat una certa preocupació per la conservació dels camins en sectors utilitzats per BTT, en especial d'aquells vials amb valors patrimonials, i han constatat dificultats —en alguns indrets— per garantir una bona convivència entre senderistes, ciclistes i altres usuaris dels camins (corredors, boletaires, ramaders, etc.).

Fruit d'aquesta preocupació, l'IDAPA va promoure i finançar durant l'any 2023 l'estudi “La BTT a l'Alt Pirineu i Aran. Implantació, reptes i oportunitats”, elaborat pel doctor en geografia Xavier Campillo i per l'enginyer tècnic agrícola Jordi Roig. Un cop finalitzat aquest estudi, es va considerar oportú presentar-lo a les entitats del sector de la BTT i **debatre conjuntament amb elles mesures i accions per garantir una conservació adequada dels camins i una convivència respectuosa.**

En aquest context, el passat 9 d'octubre de 2024 es va celebrar a la seu del Conselh Generau d'Aran a Vielha una sessió participativa de reflexió amb els **objectius** següents:

- Presentar l'estudi “La BTT a l'Alt Pirineu i Aran. Implantació, reptes i oportunitats”.
- Consensuar accions per garantir una conservació adequada dels camins utilitzats per a la pràctica de la BTT, en especial per modalitats com l'enduro o el descens.
- Consensuar accions per prevenir conflictes entre els practicants de la BTT (i altres modalitats de bicicleta al medi natural) amb la resta d'usuaris dels camins.

Aquesta sessió va ser una iniciativa conjunta de la Taula de Camins de l'Alt Pirineu i Aran i del Conselh Generau d'Aran.

DESTINATARIS I PARTICIPACIÓ

Els principals destinataris de la sessió eren:

- Membres de la Taula de Camins de l'Alt Pirineu i Aran
- Responsables polítics i tècnics d'ajuntaments i altres ens locals que gestionen i promouen itineraris BTT als seus respectius àmbits territorials
- Responsables d'entitats d'usuaris de BTT que gestionen itineraris
- Empreses que ofereixen productes turístics relacionats amb la BTT
- Empreses de senderisme
- Responsables d'entitats excursionistes

La sessió va comptar amb la participació de **35 persones**, que representaven entitats, empreses i usuaris de la BTT i de l'àmbit del senderisme, així com ajuntaments i altres institucions de l'Alt Pirineu i Aran on tenen lloc iniciatives de BTT. També experts i persones a títol individual (vegeu l'**Annex 1** amb el llistat complet dels participants).

PROGRAMA

17:30h	BENVINGUDA INSTITUCIONAL Javier Cavero, Conselher d'Esports del Conselh Generau d'Aran
17:40h	QUÈ FAREM AVUI? CONTEXT I OBJECTIUS DE LA SESSIÓ Xavi Basora, Secretaria Tècnica de la Taula de Camins de l'Alt Pirineu i Aran
17:45h	PRESENTACIÓ DE L'ESTUDI "La BTT a l'Alt Pirineu i Aran. Implantació, reptes i oportunitats" Xavier Campillo, geògraf i coautor de l'estudi
18:00h	TAULA RODONA D'EXPERIÈNCIES PIRINENQUES EN LA GESTIÓ D'ITINERARIS PER A LA BTT <u>Moderada per:</u> Xavi Basora, Secretaria Tècnica de la Taula de Camins de l'Alt Pirineu i Aran <u>Amb la participació de:</u> Jordi Gavaldà, Conselh Generau d'Aran Fernando Rivera, Lo Podall Marc Gómez, Aran Bike Parks Carlos Guàrdia, Unió Excursionista Urgellenca
18:30h	DEBAT I REFLEXIÓ AMB EL PÚBLIC
18:45h	PAUSA-BERENAR
19:00h	TALLERS PARTICIPATIUS CAP A UNA CONSERVACIÓ ADEQUADA DELS CAMINS I UNA BONA CONVIVÈNCIA ENTRE USUARIS Taller 1. Accions per garantir una conservació adequada dels camins Taller 2. Accions per fomentar una bona convivència entre els practicants de la BTT i la resta d'usuaris dels camins <u>Dinamitzats per Xavi Basora i Xavi Sabaté (Espai TReS)</u>
19:50h	POSADA EN COMÚ DE LES ACCIONS ACORDADES
20:00h	FI DE LA SESSIÓ

PRESENTACIÓ DE L'ESTUDI

“LA BTT A L'ALT PIRINEU I ARAN. IMPLANTACIÓ, REPTES I OPORTUNITATS”

XAVIER CAMPILLO va presentar les principals conclusions de l'estudi “La BTT a l'Alt Pirineu i Aran”, que es pot descarregar al web de SOM Pirineu: [versió completa](#) i [resum executiu](#).

Va destacar que la modalitat més clàssica de la BTT i el senderisme tenen un **impacte ambiental similar en els camins**, si bé els impactes poden incrementar-se o reduir-se notablement en funció de la fragilitat del sòl o substrat rocós, del disseny dels vials o camins (pendent longitudinal), i del seu manteniment, així com del comportament dels practicants. No obstant això, certs sectors entrevistats durant l'estudi constataren que **la pràctica més problemàtica i impactant és el descens**, tant des del punt de vista de l'impacte ambiental com de la convivència amb la resta d'usuaris dels camins.

Va comentar que **l'obertura de corriols informals** constitueix el principal impacte ambiental de la BTT. En aquest sentit, va destacar que a Catalunya la Llei d'urbanisme i el seu reglament estableixen que l'obertura i la modificació de camins rurals i corriols (assimilables a “dreceres”) està subjecta a llicència urbanística. Per consegüent, al nostre país l'obertura de corriols o la modificació del traçat dels camins existents és il·legal si no compta amb la preceptiva llicència urbanística.

Sobre l'afectació potencial de la BTT en la **xarxa històrica de camins**, va apuntar que l'absència d'inventaris de camins en la majoria de municipis dificulta una valoració objectiva, i dificulta igualment l'ordenació del sector davant la impossibilitat de valorar si els camins destinats a la circulació de bicicletes són de titularitat pública o privada.

En relació amb els conflictes socials derivats de la **convivència entre usuaris**, va destacar que molts estudis apunten que aquests conflictes són més significatius que els estrictament ambientals, motiu pel qual es proposen mesures de sensibilització i d'educació.

En clau de regulació, va explicar que actualment l'accés de les bicicletes BTT als espais naturals es tracta de manera específica en la normativa de cadascun dels espais naturals protegits. I que la majoria de normes aposten clarament per la convivència entre usuaris i per l'ús compartit de camins rodats, però també de corriols (amb la principal excepció de la xarxa de parcs de la Diputació de Barcelona). En l'àmbit internacional s'observa la mateixa tendència a apostar per la convivència d'usos, amb l'excepció dels parcs nacionals.

Com a proposta, va apostar per **regular i ordenar d'alguna manera el sector o l'activitat de la BTT**. Una opció seria a través d'una legislació específica, i una alternativa seria complementant algunes legislacions sectorials (com la d'accés al medi natural i/o la forestal). En aquest àmbit, el reconeixement legal de la figura del centre BTT o del *bike park*, podria ser un instrument d'ordenació del sector. També va reclamar **un procediment de control per a l'obertura de nous camins o corriols, o la modificació del traçat dels existents**, que comptés amb la participació de tots els agents implicats (ajuntament, propietat del sòl, medi ambient, urbanisme, entitats promotores, etc.).

TAULA RODONA D'EXPERIÈNCIES PIRINENQUES EN LA GESTIÓ D'ITINERARIS PER A LA BTT

Tot seguit es reproduïx un resum de les principals reflexions efectuades per cadascun dels participants en la taula rodona. I tot seguit s'apunten altres aportacions derivades del debat amb el públic.

JORDI GAVALDÀ, Conselh Generau d'Aran

A la Val d'Aran s'ha fet una important aposta els darrers anys per condicionar camins existents i per habilitar nous camins per a la pràctica de les diverses modalitats de BTT. El ponent va explicar com ha estat aquest procés, quines accions ha comportat, quins agents s'han implicat i quins resultats s'estan obtenint. En alguns d'aquests camins que s'han condicionat els usuaris de la BTT poden coincidir amb altres perfils d'usuaris. Gavalrà va explicar quines accions s'impulsen per garantir una convivència adequada.

Les principals idees que va aportar el participant de la taula rodona són:

- L'estructuració d'itineraris de BTT a la Val d'Aran va començar fa anys inspirant-se en l'experiència francesa. Aquesta xarxa va quedar obsoleta amb l'inici de pràctiques com l'enduro o el descens. Des del 2020, i en el marc del Pla de Sostenibilitat Turística de la Val d'Aran, s'ha integrat la senyalització de les rutes existents incorporant pràctiques com el gravel o l'enduro i completant l'oferta existent.
- L'estructuració d'aquests nous itineraris es va fer amb criteris territorials (per tal que els diversos municipis en tinguessin) i amb el suport d'[Aran51](#), una associació local d'empreses per al desenvolupament i promoció de les activitats ciclistes a Val d'Aran.
- Més enllà de la senyalització, el Conselh Generau d'Aran aposta per mantenir en bon estat els itineraris, com una via per atraure el practicant cap a aquesta xarxa oficial i evitar que es dispersin per altres camins no senyalitzats però anunciats en plataformes com Trailforks o Wikiloc.
- A la Val d'Aran han apostat per camins compartits entre ciclistes i senderistes, llevat de casos concrets on el pas de BTT és inviable tècnicament o per la gran freqüentació de persones a peu. Seria el cas del camí de la Bruixa de Tredòs.
- La campanya "[Camins compartits](#)" té per objectiu conscienciar sobre la convivència del ciclisme, en totes les seves modalitats, el senderisme i altres activitats amb diferents públics. Inclou diverses accions com ara vídeos en xarxes socials (com [aquest](#) o [aquest](#)), senyalització a l'inici dels itineraris o un [manual](#) de bones pràctiques per a ciclistes.

FERNANDO RIVERA, Lo Podall

La iniciativa de Lo Podall es pot qualificar com un projecte d'èxit. Es tracta d'una associació de voluntaris que va començar l'any 2017 i en només 7 anys han aconseguit posicionar la Conca de Tremp com un dels millors llocs del país per a la pràctica de la BTT. Fruit d'això, han augmentat les reserves hoteleres i de restauració, així com l'afluència d'autocaravanes i furgonetes. En definitiva, han aconseguit dinamitzar un territori a partir a partir de l'adequació de camins per a la pràctica de la BTT.

Les principals idees que va aportar el participant de la taula rodona són:

- La realitat del Pallars Jussà és diferent a la de la Val d'Aran. Entre d'altres casuístiques, hi ha molts menys visitants i més terrenys de propietat privada. En aquest sentit, per poder adequar els itineraris BTT l'associació sovint arriba a acords amb la propietat per poder fer ús dels camins i també per deixar per escrit que qualsevol incidència en els camins és responsabilitat de l'associació.
- Els recursos mínims que té l'associació per subsistir procedeixen de les quotes anuals que paguen els seus 300 socis. Quan la iniciativa va agafar més dimensió, es va dissenyar un model d'economia circular per tal que els establiments de la comarca (allotjaments, restaurants, agències de viatge, comerços, etc.) poguessin esdevenir col·laboradors de Lo Podall (fent una aportació anual voluntària) i alhora rebre'n un retorn. Per mitjà d'un [qüestionari](#), cada establiment comunica la seva aportació anual i, a canvi, rep un distintiu (enganxina) que pot mostrar al seu local.
- Els impactes sobre els camins que adequen com a itineraris BTT es procuren minimitzar per diverses vies. D'entrada, es fan servir podalls i desbrossadores per fer-ne el manteniment. En aquells trams amb més pendent s'hi han fet intervencions per reduir-lo i per minimitzar l'erosió que provoca l'aigua, generant desaigües i altres sistemes de drenatge. D'altra banda, es duen a terme accions de conservació paral·leles com ara la instal·lació d'abeuradors per a la fauna.
- Els itineraris també són utilitzats per practicants d'altres activitats i, fins al moment, no s'han detectat incompatibilitats. De fet, entre els socis de l'entitat hi ha senderistes que gràcies a la tasca de Lo Podall han pogut explorar noves zones del territori.
- L'entitat, en tant que formada per voluntaris, és molt coneguda socialment. Aquest coneixement social fa que la gent que va per aquests camins sigui més conscient de la presència de bicicletes i fins ara no hi ha hagut cap incidència ni accident.

MARC GÓMEZ, Aran Bike Parks

Aran Bike Parks és una empresa especialitzada en dissenyar, construir, mantenir i senyalitzar camins per a la pràctica de la Mountain Bike, per a qualsevol de les modalitats de descens, enduro o Xc. Amb el suport de les institucions de l'Aran, han creat zones per a la pràctica de l'enduro, com per exemple [Enduromies](#). En aquestes zones l'empresa ofereix diversos serveis com ara el transport de les bicis o guiatges.

Les principals idees que va aportar el participant de la taula rodona són:

- L'empresa aplica els estàndards que promou la [IMBA](#) (associació internacional de BTT) per minimitzar l'erosió i que estan recollits en nombrosos manuals, llibres i altres documents de directrius. L'erosió depèn molt de la modalitat de BTT i va associada, clarament, a la velocitat. A més velocitat, més frenada, les bicicletes tenen més relleu a les rodes i, per tant, més erosió.
- Els estàndards de la IMBA se centren, en gran part, en promoure una construcció adequada que minimitzi l'erosió provocada per l'aigua, la gran "enemiga" dels camins, sobretot en zones amb molt pendent. La construcció es basa en una premissa, "la bicicleta dins, l'aigua fora", per evitar que l'aigua agafi velocitat. Això s'aconsegueix a

base de regular el pendent i fent que el propi camí evacui l'aigua de manera òptima. Un altre punt important són les zones de frenada; en aquest cas, sempre que es pot es construeixen empedrats per evitar que la frenada es faci sobre terra verge.

- El disseny dels itineraris és fonamental ja que permet pensar el pendent, la morfologia, les zones de frenada, etc. Els itineraris dissenyats de zero per a bicicleta requereixen un manteniment més baix, una intervenció més puntual. En aquest sentit, és més òptim dissenyar camins específics per a la bicicleta que no pas aprofitar camins històrics o tradicionals, que és pel que s'ha apostat més al nostre territori.
- Dissenyar nous circuits exclusius per a la pràctica de l'enduro (i no aprofitant camins existents) facilita la convivència i permet dissenyar de zero introduint mesures més efectives per reduir l'erosió i facilitar el manteniment.
- La IMBA també ha elaborat directrius i criteris per facilitar la convivència entre diferents usuaris de camins, si bé com a entitat d'origen nord-americà aposten més per construir camins d'ús específic per a bicicletes.

En Marc Gómez també va compartir l'estudi presentat recentment en el marc del projecte DIRT 2.0 i titulat "EUROPEAN TRAIL BUILDER. SECTOR SURVEY", del Dr. Tom Campbell, dedicat al paper dels constructors de camins. En [aquest enllaç](#) hi ha un resum (i es pot descarregar l'[estudi complet](#)) i el [vídeo](#) d'una conferència del seu autor.

CARLOS GUÀRDIA, Unió Excursionista Urgellenca

Carlos Guàrdia és geògraf, un gran expert en l'estudi dels camins tradicionals i membre històric de la Taula de Camins de l'Alt Pirineu i Aran. A més, recentment ha estat nomenat director general de Polítiques de Muntanya de la Generalitat, tot i que a la sessió va participar com a expert en camins i president de la Unió Excursionista Urgellenca.

Les principals idees que va aportar el participant de la taula rodona són:

- L'entitat que representa ha treballat històricament en la recuperació de camins antics, com ara un tram del GR-7. Són camins que tenen molts usuaris, tant de l'Alt Urgell com d'Andorra.
- Cal apostar per crear itineraris (també per a BTT) aprofitant camins públics, que són els camins de tots, i que ara tenen uns nous usos respecte els inicials de fa segles, i que encaixen en els nous paradigmes de la mobilitat sostenible. De fet, des de la seva entitat i conjuntament amb ajuntaments i Consell Comarcal han recuperat i senyalitzat la xarxa de camins públics de la comarca. Val a dir, però, que els camins públics tenen uns requeriments legals i convé tenir clar quins camins són públics i quins no, ja que sovint es produeixin confusions.
- Des del punt de vista des impactes, preocupa la generació de nous corriols o drecceres, que no són pròpiament camins, i que produeixen erosió, afecten finques privades, etc. A la seva entitat també consideren que les modalitats BTT d'enduro i descens, per les velocitats que agafen, són les més complicades de compatibilitzar amb els altres usuaris dels camins. Tot i que encara no coneix d'ensurts, és evident que generen incomoditats als excursionistes. En aquest sentit, una de les solucions

passaria per habilitar, conjuntament amb promotors i ajuntaments, circuits específics per al descens.

- Sobre la possibilitat de limitar la circulació de BTT en camins tradicionals, considera que cal valorar-ho cas a cas segons la tipologia i els valors de cada camí. En alguns camins tradicionals (com ara a Ordino o a la vall de Madriu, d'Andorra) ja s'ha optat per aquesta via. Un dels instruments per implementar aquestes limitacions són les ordenances de camins, si bé un cop aprovades el gran inconvenient és garantir-ne l'efectivitat (cosa complexa atesa la gran extensió de territori a controlar per part dels Mossos i els Agents Rurals).

DEBAT I REFLEXIONS AMB EL PÚBLIC

Fruit de les reflexions i les preguntes del públic, es van aportar les idees següents:

- Per valorar el **nombre d'usuaris de BTT** i poder comparar-los amb el número de senderistes, alguns camins de la Val d'Aran disposen de comptadors. Al sector de la Tuca en un any han baixat uns 3.200 usuaris de BTT, mentre que a l'itinerari a peu de Carlac hi passen unes 12.000 persones cada any. A l'itinerari de Vielha a Aubert hi passen unes 6.500 bicicletes cada any i unes 25.000 persones a peu. En els circuits d'enduro que gestionen AranBikeParks i dels que tenen dades hi passen uns 2.500 usuaris/any. En canvi, als itineraris adequats per Lo Podall no tenen comptadors i, per tant, no disposen de dades d'usuaris.
- Respecte la **senyalització sobre el terreny**, els itineraris adequats per Lo Podall no estan senyalitzats sobre el terreny. Només hi ha un senyal a l'inici de l'itinerari (i en algun encreuament important). No senyalitzen perquè els itineraris ja disposen dels [tracks publicats](#) a plataformes com Trailforks. A la Val d'Aran la senyalització dels itineraris BTT segueix un model propi amb criteris equivalents als utilitzats per IMBA o la Federació Francesa de Ciclisme, diferenciant les modalitats gravel-mtb i Trail-Enduro. En aquest tipus d'itineraris se senyalitza poc sobre el terreny perquè els usuaris segueixen els tracks de les plataformes i apps més populars. No obstant això, a l'inici dels itineraris s'hi posen uns tòtems per recordar bones pràctiques de convivència i conservació de camins.
- El **disseny de circuits exclusius per a BTT** només caldria per a les modalitats més esportives que requereixen pendent i velocitat (enduro, descens). En canvi, per a altres modalitats BTT menys esportives es pot optar per la convivència. El condicionament de camins existents per a la pràctica de modalitats esportives de BTT (enduro, descens) sol generar problemes ja que aquells camins estan pensats i dissenyats per a uns altres usos.
- Els **empedrats que es construeixen per minimitzar les frenades de les BTT** solen aprofitar roques que es troben als entorns dels mateixos camins. No són uns empedrats tipus calçada romana, sinó que s'encaixen les pedres a la terra, anclant-les a partir d'una tècnica que està definida per la IMBA (sistema "rock armour"). Hi ha formacions específiques sobre aquestes tècniques.
- Sobre la **necessitat de llicència urbanística** per intervenir en camins existents, sembla que cal tant si és per obrir camins com per modificar-los, incloent també intervencions en camins ramaders. També s'aconsella consultar la titularitat dels

camins (que si hi ha inventari de camins queda més clar), per saber a qui demanar permís.

- Des de la perspectiva de la conservació, **cal també considerar i implicar a l'activitat ramadera**, que també té la seva part de responsabilitat en l'erosió dels camins. En clau de convivència, cal seguir treballant en accions de sensibilització per aconseguir que els ciclistes respectin el bestiar, tanquin les portes ramaderes, etc. Així mateix, i en base a l'experiència de la Val d'Aran, la convivència entre ramaderia i ciclistes es "regula" per si sola i no ha acabat esdevenint, fins al moment, un gran problema.
- A l'Aran hi ha alguns **camins històrics**, com el de Canejan, que s'estan erosionant i es troben en mal estat, en part pel mal ús d'alguns ciclistes i corredors. Caldria estudiar la possibilitat de protegir-lo i limitar-hi la circulació de bicicletes, tal com s'ha fet en els exemples citats d'Andorra.

TALLER 1. ACCIONS PER GARANTIR UNA CONSERVACIÓ ADEQUADA DELS CAMINS

En aquest taller, dinamitzat per Xavi Basora i que va comptar amb uns 12 participants, es van proposar un seguit d'accions agrupades en tres tipologies:

- Disseny, construcció i condicionament de camins
- Manteniment dels camins
- Regulació i protecció de camins

Tot seguit es llisten les accions proposades per a cada tipologia.

Disseny, construcció i condicionament de camins

- Abans de construir o condicionar, un pas previ necessari seria el d'elaborar i aprovar una planificació territorial prèvia que determini quins camins es podran utilitzar per BTT i quins no. Si no existeix aquesta planificació, una de les conseqüències és (l'actual) obertura descontrolada de corriols.
- Apostar per la formació i la professionalització dels constructors de camins (*trail builders*) per a la pràctica de la BTT.
- Diferenciar les tècniques a utilitzar per al condicionament de camins existents de les que s'han d'utilitzar per la construcció de nous circuits per a la BTT. En general, és més fàcil construir de nou que no condicionar, i condicionar comporta més manteniment. Ara bé, gran part dels ajuntaments pirinencs han apostat per l'estratègia de condicionar els camins existents.
- En el disseny, construcció i condicionament de camins, considerar criteris ambientals vinculats als espais on s'ubiquen aquests itineraris (sovint inclosos a la xarxa Natura 2000), a les espècies sensibles o protegides, etc.
- Procurar l'ús de noms locals per designar els nous itineraris BTT habilitats, i evitar l'ús de noms en anglès o més comercials. (*Aquesta acció genera un cert debat de si cal o no que tots els noms siguin locals, o si es poden combinar les dues opcions*).

Manteniment dels camins

- Aplicar sempre la màxima de “menys camins, més manteniment”. És a dir, millor prioritzar el manteniment d'uns pocs camins que no pas l'habilitació de molts itineraris que després no disposen de recursos per a ser mantinguts.
- Apostar per la formació i el coneixement de diverses tècniques que permeten un manteniment més eficaç, com ara les tècniques de construcció de murs de pedra seca o les de restauració.
- Construir i mantenir desaigües.
- Aplicar l'art. 57 de la [Llei 6/1988](#) forestal de Catalunya que estableix que “les entitats públiques propietàries dels terrenys forestals tenen l'obligació d'invertir, com a mínim, el 15% dels beneficis obtinguts amb els aprofitaments en l'ordenació i la millora de llurs masses forestals”.

- Davant de situacions meteorològiques que poden contribuir a incrementar l'erosió si circulen BTTs pels camins (com ara episodis de pluja en terrenys argilosos, o gelades hivernals en sectors d'obaga), informar des de les entitats (públiques i privades) promotores d'itineraris BTT que els usuaris evitin aquests itineraris "vulnerables". En el cas de lo Podall, si veuen per xarxes fotos d'usuaris BTT que fan ostentació d'haver circulat per itineraris molt enfangats, se'ls sol enviar un missatge d'avís.

Regulació i protecció de camins

- Una premissa bàsica és que la regulació i protecció de camins no pot ser una estratègia general, sinó que s'ha de valorar (i aplicar) cas a cas, camí a camí.
- Una altra premissa és que per aplicar adequadament estratègies de regulació i protecció calen més dades dels usuaris que passen pels camins.
- En camins amb valors patrimonials notables, valorar la necessitat de prohibir el pas de bicicletes, en especial d'aquelles modalitats que més erosionen (enduro, e-bikes).
- En camins molt transitats per senderistes, la convivència no sol ser possible i per tant també cal valorar la necessitat de prohibir el pas de bicicletes.
- En itineraris a peu molt transitats, valorar si existeix la possibilitat d'habilitar itineraris alternatius (i exclusius) per a BTT.
- En espais i equipaments habilitats per a la pràctica exclusiva de modalitats esportives de BTT, evitar el pas de vianants, si escau amb una regulació específica.

TALLER 2. ACCIONS PER FOMENTAR UNA BONA CONVIVÈNCIA ENTRE ELS PRACTICANTS DE LA BTT I LA RESTA D'USUARIS DELS CAMINS

En aquest taller, dinamitzat per Xavi Sabaté i que va comptar amb uns 12 participants, es van proposar un seguit d'accions agrupades en tres tipologies:

- Conscienciació dels usuaris BTT per conviure amb altres usuaris de lleure
- Conscienciació dels usuaris BTT per respectar les activitats tradicionals (ramaderia, caça, agricultura, etc.)
- Regulació d'usos (compartits/segregats)

Tot seguit es llisten les accions proposades per a cada tipologia.

Conscienciació dels usuaris BTT per conviure amb altres usuaris de lleure

Nota: algunes participants del taller es van preguntar, al principi, si realment, hi havia un gran problema de convivència entre les BTT i altres usuaris de lleure. El grup va valorar que en qualsevol cas, convenia promoure accions preventives per garantir la convivència.

- Impulsar campanyes amb càpsules de vídeos i difusió en xarxes socials per conscienciar sobre la convivència del ciclisme, el senderisme i altres activitats amb diferents públics (per exemple, la campanya [camins compartits](#), impulsada pel departament de Turisme del Conselh Generau d'Aran per sensibilitzar).
- Treballar amb empreses de serveis turístics, de serveis de remuntador i de guiatge en bicicleta per aconseguir que contribueixin a la conscienciació dels usuaris BTT. Des de les institucions es podria oferir formació a aquestes empreses.
- Editar i distribuir tríptics i fullets (*flyers*) amb informació sobre els camins aptes per a la bicicleta, per suplir la desconeixença de part dels usuaris.
- Promoure des dels centres educatius (escoles de primària, instituts de secundària) i altres àmbits de formació (educació en el lleure, cursos de tecnificació, etc.) l'educació social, el sentit comú, i l'empatia entre persones per a una bona convivència als camins.
- Evitar comportaments competitiu d'usuaris de la bicicleta, esperonats per algunes aplicacions esportives que incentiven la velocitat (per exemple, l'aplicació Strava).
- Diferenciar i distingir els camins aptes per a BTT, i segregat els que tinguin un ús més específic, com per exemple els camins de descens.
- Identificar, explicar bé i senyalitzar els punts crítics de convivència amb altres usuaris (per exemple, creuaments amb camins freqüentats per passejants, o trams compartits) i fer-hi actuacions per obligar als ciclistes a baixar de la bicicleta (per exemple, obstacles físics).
- Comptar amb la col·laboració de creadors de continguts (*influencers*) per tal que difonguin missatges de sensibilització alineats amb la idea de la bona convivència entre usuaris.
- Promoure la responsabilitat compartida entre tots els usuaris dels camins, amb orientacions, recomanacions, tot evitant la prohibició i la sanció.

Conscienciació dels usuaris BTT per respectar les activitats tradicionals

- Reforçar la coordinació i comunicació entre totes les activitats econòmiques que tenen lloc al territori, especialment la cinegètica. Per exemple, impulsar una app única per centralitzar i compartir informació de les batudes (competència de la Generalitat de Catalunya).
- Conscienciar els ramaders, també, amb recomanacions, per tal que vegin les bicicletes amb bons ulls.
- Facilitar i establir bones pràctiques d'infraestructures ramaderes en camins: passos canadencs per a bicis (molt costós econòmicament), filats...
- Impulsar estudis comparatius i de *benchmarking* amb altres territoris de muntanya: què fan, als Alps?

Regulació d'usos (compartits/segregats)

- Endreçar la regulació del pas per camins a partir d'inventaris municipals de camins, els quals permeten planificar i ordenar millor els usos.
- Establir ordenances municipals coherents entre si, ja que els camins passen per diferents municipis. Aquesta proposta xoca amb la necessitat d'adequar-se a la realitat de cada territori (municipi). El repte rau en equilibrar la norma general amb el cas particular de cada territori.
- Senyalitzar de manera adequada els accessos prohibits a la bicicleta.
- Reforçar la dotació d'agents rurals, que actualment no donen abast, i fa que sigui molt difícil fer efectiva la normativa vigent.

ANNEX 1. PARTICIPANTS A LA SESSIÓ

Nom	Institució/Empresa/entitat
Ivan Afonso	Conselh Generau d'Aran
Agustí A. Andrés Teixidó	DG Polítiques de Muntanya (Generalitat de Catalunya)
Marisol Ariño	Conselh Generau d'Aran
Gemma Arjo Rella	A títol personal
Aventín Boya Claudio	Aran Culturau
Pau Bravo Morello	Monitor Mountain Sports
José Antonio Bruna	Conselh Generau d'Aran
Xavier Campillo	Camí General
Javier Cavero	Conselh Generau d'Aran
Sílvia Coll Vila	Ajuntament de la Torre de Capdella
Javier Díez Garcia	Aran bike parks
Ignasi Doll Cos	Ajuntament La Pobla de Segur
Laura Eduardo	FGC Turisme
Jose Luis Garcia Sanchez	Club Alpi Aranes
Jordi Gavaldà	Conselh Generau d'Aran
Marc Gómez	Aran Bike Parks
Carlos Guàrdia	Unió Excursionista Urgellenca
David López	Aran Bike Parks
Josep Luz	Lo Podall
Manel Monge	Conselh Generau d'Aran
Sergi Pérez Sabater	Consell Comarcal de la Cerdanya
Núria Perramon Palacios	ETEVA - Escola Tècnics Esportius Aran
Raquel Regidor Lopez	ARANEXPERIENCE
Sandra Rigol Balocas	Lo Podall
Fernando Rivera	Lo Podall
Marc Romero Barceló	Noparar
Patri Sala	CAMINS - Mountain Quality SLU
Sílvia Sánchez Beltran	Patronat de la Vall de Boí
Anna Seix Leria	Lo Podall
Jordi Sicart	Particular de Canejan
Gemma Tost Lladós	Espot i Port Ainé - FGC Turisme
Marga Vidal Botifoll	Ajuntament de la Torre de Capdella
Miquel Vidal Rosó	A títol personal
Gerard Villadelprat Chalmeta	Guia de BTT autònom
Gerard Viló	Conselh Generau d'Aran

I amb la dinamització de Xavi Basora i Xavi Sabaté, d'Espai TRÉS.

ANNEX 2. SELECCIÓ FOTOGRÀFICA DE LA SESSIÓ

Presentació de la sessió per part de Javier Cavero, Conselhèr d'Esports del Conselh Generau d'Aran.

El Doctor en Geografia Xavier Campillo presentant l'estudi sobre la BTT a l'Alt Pirineu i Aran.

Un moment de la taula rodona d'experiències.

Un altre moment de la taula rodona d'experiències, amb la intervenció de Jordi Gavaldà.

Un dels tallers participatius, dedicat a proposar accions sobre conservació de camins.

Els participants del taller dedicat a proposar accions sobre convivència entre usuaris.